

Verdiepingsdocument 'Chinees schrift'

Door Josytske de Vries en Theodora Morren
PABO 3 Driestar Educatief te Gouda
Datum: 2-2-2017

Inleiding thema

Wij hebben gekozen voor een sociaal-cultureel aspect, omdat we juist dat aspect heel belangrijk vinden bij het spreken over een ander, onbekend land. Dit aspect is vaak goed zichtbaar en in het oog springend. Binnen dat aspect hadden we dus de keuze aan tal van mogelijkheden, waarvan wij er maar één konden kiezen. Dat is het Chinese schrift geworden, omdat we hier vooral enthousiast over waren. Dit komt omdat wij in het Volkenkunde museum een heel praktische uitleg hierover kregen, compleet met penseel en al. We hadden dus direct al lesideeën hierover toen we voor dit onderwerp kozen. Verder vinden we het zelf ook interessant om meer te leren over hoe de Chinese taal in elkaar steekt. Zodoende hebben wij voor dit thema gekozen!

Beschrijving hoofd- en deelvragen

Hoofdvraag: Hoe wordt de Chinese taal vormgegeven op papier en in de spraak?

Deelvraag 1: Wanneer is het Chinese schrift ontstaan en hoe heeft het schrift zich ontwikkeld?

Deelvraag 2: Waaruit bestaan de belangrijkste karakters en wat betekenen die?

Deelvraag 3: Wat is de invloed van klank en uitspraak op de betekenis van de karakters?

Deelvraag 4: Wat is er belangrijk bij het leren van de Chinese taal?

Toelichting

We hebben er bewust voor gekozen om de Chinese taal van twee kanten te belichten, namelijk op papier en in de spraak. We vinden het belangrijk om bij de geschiedenis van de taal te beginnen en zo te ontdekken hoe het schrift zich heeft ontwikkeld. Dit doen we in deelvraag 1. Verder gaan we in op een paar belangrijke karakters en kijken we er heel goed naar hoe die zijn opgebouwd. We gaan hier dus op het schrift in, dit doen we in deelvraag 2. In deelvraag 3 richten we ons juist op de andere kant, namelijk de uitspraak van de taal. Je zou de deelvraag ook makkelijker kunnen formuleren met: 'Hoe spreek je het Chinese schrift in het dagelijks leven uit?' Vervolgens zoomen we uit en kijken we wat er belangrijk is wanneer je de Chinese taal gaat leren. Tenslotte geven we een concluderend antwoord op de hoofdvraag, die als het goed is een samenvatting is van de deelvragen.

Deelvraag 1

Wanneer is het Chinese schrift ontstaan en hoe heeft het schrift zich ontwikkeld?

Hierover zijn een aantal verschillende theorieën te vinden. Het schrift zou al in de 26^e eeuw voor Christus zijn ontwikkeld. Denk hierbij aan inkervingen en tekens om iets duidelijk te maken. Vanaf 1500-1100 voor Christus zijn deze schriftsystemen ook terug te vinden. In het begin was het vooral terug te leiden naar opschriften op fossielen en stenen. Het schrift bestond uit plaatjes voor de werkelijke betekenis. Rond de 19^e eeuw zijn er stukjes opgegraven waarop dit systeem terug te vinden is. Doordat men dit wist kon men onderzoeken wat er op deze stukken botten, fossielen en stenen stond. Dankzij deze vroege manier van schrift is uiteindelijk heel veel bekend geworden over eeuwen terug. Allemaal informatie en gegevens die tot dan toe niet bevestigd konden worden. Naarmate de tijd vorderde werd er ook op bamboelatjes en zijde geschreven. Vanaf 1050 voor Christus probeert men afspraken te maken over vorm en betekenis van de karakters. Ook zijn ze op zoek naar het vereenvoudigen van de tekens. Pas rond 200 voor Christus wordt die vereenvoudiging echt doorgevoerd. Dit komt onder andere door het gebruik maken van de penselen. Dit zorgde ervoor dat de mensen met meer gemak konden schrijven en niet meer hoefden te kerven.

Figuur 1 Schrift op bamboe latjes

Dit kostte veel minder tijd en zorgde er ook voor dat de vormen van de karakters langzaam van vorm veranderden. De schrijfwijze die toen ontwikkeld is geldt nu nog steeds, dus met penseel en inkt. Niet voor niets wordt schrijven gezien als een vorm van kunst in China. Een vorm van kunst die veel te maken heeft met kalligrafie en schilderen. (Dongen, 2017)

Door de jaren heen heeft het Chinees schrift zich verder ontwikkeld en zijn de karakters steeds moderner geworden. Figuur 2 is hier een mooi voorbeeld van. De karakters lijken in het begin meer een plaatje van het woord dat zij betekenen. Als je kijkt naar het moderne teken van nu zie je dit niet zo snel terug. Toch leidt een karakter terug naar het plaatje. Dit is belangrijk om aan te denken als je het Chinees schrift uitlegt. Dit geeft een stukje logica en begrip weer. Laten we kijken naar de bergen (mountain), in het begin kun je heel goed zien dat dit bergen

Evolution of Chinese characters

	oracle bone jaguwen	greater seal dazhuan	lesser seal xiaozhuan	clerkly script lishu	standard script kaishu	running script xingshu	cursive script caoshu	modern simplified jiantizi
rén (*nin) human	𠤎	𠤎	𠤎	人	人	人	人	人
nǚ (*nraʔ) woman	𠤎	𠤎	𠤎	女	女	女	女	女
ěr (*nhaʔ) ear	𠤎	𠤎	𠤎	耳	耳	耳	耳	耳
mǎ (*mraʔ) horse	𠤎	𠤎	𠤎	馬	馬	馬	馬	马
yú (*nha) fish	𠤎	𠤎	𠤎	魚	魚	魚	魚	鱼
shān (*srān) mountain	𠤎	𠤎	𠤎	山	山	山	山	山
rì (*nit) sun	𠤎	𠤎	𠤎	日	日	日	日	日
yuè (*noʔ) moon	𠤎	𠤎	𠤎	月	月	月	月	月
yǔ (*wʰaʔ) rain	𠤎	𠤎	𠤎	雨	雨	雨	雨	雨
yún (*wən) cloud	𠤎	𠤎	𠤎	雲	雲	雲	雲	云

Figuur 2 Ontwikkeling van de karakters

zijn en het plaatje een afbeelding van het woord is zoals het op beenderen en fossielen werd geschreven. Vanaf dan zie je de ontwikkelingen en hoe het op verschillende manieren geschreven kan worden. Tot slot zie je hoe het in het moderne schrift wordt weergegeven. Het heeft nog steeds de drie punten en je kunt het dus afleiden van de bergen die eerst geschreven (geschilderd) werden. Het is nu echt een teken en minder een plaatje. (Daltonschool, 2017) (Dongen, 2017)

Het Chinees schrift heeft verschillende schrijfwijzen, zoals we hebben gezien. Deze zijn ontwikkeld door de jaren heen en hebben ook allemaal een verschillende naam. Laten we deze nog even op een rijtje zetten, we beginnen bij het **zegelschrift**. Dit is het schrift dat in vroegere tijden van de Zhou-dynastie werd gebruikt en op steen en fossielen werd gegraveerd. Vervolgens komt het **officiële schrift (lishu)**, dit schrift werd tijdens de Han-dynastie (2^e eeuw v. Chr.) gebruikt door de ambtenaren en is nog steeds het schoonschrift in China. Vervolgens hebben we het **lopend schrift (caoshu)**, dit schrift wordt ook wel het conceptschrift genoemd. Het lopend schrift is eigenlijk het hanteerbaar schrift geweest voor de bevolking aan het eind van de Han-dynastie. Tot slot hebben we het **regulier schrift (kaishu)**. Dit schrift is later tot stand gekomen dan de andere drie en is op dit moment zoals de naam al zegt het reguliere schrift in China. Het is afgeleid van het lishu schrift. (draak, 2017)

Het Chinees schrift bestaat ondertussen uit ruim 50.000 karakters. Hiervan worden afhankelijk van het opleidingsniveau zo'n 3000-8000 karakters van gebruikt. Het is makkelijker om te spreken omdat Chinezen geen rekening hoeven te houden met lidwoorden, werkwoorden en de karakters kunnen ook niet in meervoud weergegeven worden. Een heel aantal minder regels om je aan te houden dus. Maar zoals in iedere taal worden er altijd weer nieuwe woorden ontdekt. Woorden worden samengevoegd en juist weer verdeeld. Dit is ook bijzonder bij het Chinees schrift. Elk teken is dus één woord. Een samenvoeging als buschauffeur heeft dus twee karakters. Een voor bus en een voor chauffeur. (Daltonschool, 2017) (Wikikids, 2017)

Deelvraag 2

Waaruit bestaan de belangrijkste karakters en wat betekenen die?

De karakters kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën. Hier willen we allereerst wat over vertellen (draak, 2017).

Allereerst heb je de **zuivere pictogrammen**. Dit zijn karakters die uit weinig streepjes en krullen bestaan en dus eenvoudig zijn vormgegeven. Over het algemeen is het uitgebeelde voorbeeld niet meer zichtbaar. Deze karakters worden ook wel **xianxing** genoemd.

De volgende is het **indirecte symbool**. Dit zijn vaak karakters voor abstracte woorden. Bijvoorbeeld helder, blijdschap. Dingen die je niet kunt vastpakken. De karakters worden dan ook over het algemeen omschreven door twee pictogrammen van andere woorden samen te voegen. Zo lazen wij het voorbeeld van helder. Het karakter van dit woord bestaat uit het pictogram voor zon en het pictogram voor maan. Deze categorie wordt ook wel **zhisi** genoemd.

De derde is de **associatieve verbinding**. Dit is een beetje hetzelfde als een indirect symbool. Het is gebaseerd op een abstracte betekenis. Het bestaat ook uit twee woorden/karakters en als je die samenvoegt kun je dat associëren met het abstracte woord. Dus liefhebben bestaat uit het karakter voor moeder en kind. De associatie die je hebt bij een moeder en kind is dat ze elkaar liefhebben. De associatieve verbinding wordt ook wel **huiyi** genoemd.

De vierde categorie is het **wederkerig interpretatief symbool**. Dit zijn karakters die een gelijkenis hebben met een oud karakter. Ze lijken dus samen op één oud karakter, maar betekent nu iets heel anders. Dit wordt ook wel **zhuanzhu** genoemd.

Vervolgens hebben we de categorie **fonetische omzetting**, ook wel **jiajie** genoemd. Jiajie betekent verkeerde ontleening. Bij deze categorie gaat het dus om woorden die op de een of andere manier verkeerd zijn gebruikt. Hierbij kun je denken aan een woord dat veel verschillende karakters toegekend kreeg. Op den duur werd een oud karakter dus gebruikt voor een nieuw woord zodat het oude woord één karakter had. Hierbij zie je dus dat een karakter soms vergist kan worden met het oude woord en ook op die manier kan worden gebruikt. De betekenis van het karakter veranderd dus en verder blijft het geschreven en gesproken karakter hetzelfde.

Tot slot hebben we de categorie **determinatief-fonetisch**. Dit gaat over een samengesteld karakter. We gebruiken het voorbeeld uit de gelezen stof. Het karakter voor 'rivier' bestaat uit het karakter voor water-radikaal en het karakter voor ke. Als je dit samenvoegt krijg je het karakter he en dat betekent dus rivier en spreek je uit als het karakter ke. Het grootste gedeelte van de Chinese karakters (90%) bestaat uit deze categorie. (draak, 2017)

We willen nu een aantal karakters uitdiepen. Allereerst gaan we tellen van één tot tien in het Chinees. Hiervoor zoeken we de verschillende karakters op inclusief uitspraak. Het eerste nummer is zoals wij het kennen. De tweede rij is de uitspraak van het Chinese karakter en de derde rij is hoe het Chinese karakter wordt geschreven.

1	yi	一
2	er	二
3	san	三
4	si	四
5	wu	五
6	liu	六
7	qi	七
8	ba	八
9	jiu	九
10	shi	十

Laten we eens gaan kijken naar wat belangrijk is om te weten in het Chinees. Standaardzinnen als 'hallo, hoe gaat het?' 你好, 你怎么样? - Nǐ hǎo, nǐ zěnmeyàng? Op de volgende site zijn meer woorden en zinnen te vinden die gebruikt kunnen worden. Deze site kan ook gebruikt worden bij het maken van lessen <http://www.chinees-leren.nl/woordenlijst>.

Wat zijn nu de belangrijkste karakters? Het is natuurlijk zo dat wij het alfabet op ons toetsenbord hebben staan. Maar de karakters in het Chinees zijn te veel om op een toetsenbord te plaatsen. Ze hebben hier verschillende methodes voor. Ze kunnen de letters van het alfabet invullen zodat je de uitspraak krijgt van een Chinees karakter en dan krijg je opties om het in te vullen. De andere methode is een toetsenbord waarop 72 meest voorkomende deelkarakters staan. (Quest, 2017)

Op de volgende afbeelding zijn deze verschillende deelkarakters te zien op het toetsenbord. Een deelkarakter is bij samenvoeging een karakter en dus een woord.

Aanraders:

- <http://www.chinees-leren.nl/woordenlijst>
- <http://www.samsam.net/chinese-karakters/>
- www.morgenster.org/genesis.htm
- <https://www.amen.nl/artikel/42/gods-geheimschrift>

Deelvraag 3

Wat is de invloed van klank en uitspraak op de betekenis van de karakters?

Het westerse alfabet lees je door de letters van een woord aan elkaar vast uit te spreken. Daarna beseft je dat die samengestelde uitspraak een bepaald woord vormt. Een Chinees karakter lees je op een andere manier. Een karakter herken je als een woord en vervolgens haal je uit je geheugen wat de uitspraak van dat woord is. Dat is aan het karakter zelf niet te zien.

Hanyu Pinyin

Aan een karakter kun je dus niet zien hoe het wordt uitgesproken. Dat betekent dus een probleem voor iedereen die de Chinese standaardtaal gaat leren, zowel voor Chinese dialectsprekers als voor buitenlanders. De oplossing is in het Hanyu Pinyin: om de uitspraak van de Chinese standaardtaal (het Mandarijn) te leren is een weergave van die uitspraak in westers alfabet uitgedacht. Dat alfabet heet Hanyu Pinyin. Hanyu Pinyin bestaat uit twee soorten tekens: letters en tonen.

De vier tonen

Het Chinees is een toontaal: de betekenis van een klank wordt bepaald door de toon van die klank. Het Mandarijn kent vier tonen. Aan het toonteken kan je aflezen welke klank je moet gebruiken. Een klank heeft in elke toon een andere betekenis, bijvoorbeeld:

- De 1e toon: mā (uitspraak) moeder
- De 2e toon: má (uitspraak) hennep
- De 3e toon: mǎ (uitspraak) paard
- De 4e toon: mà (uitspraak) schelden

De 1e toon wordt uitgesproken op een hoogte die veel hoger is dan die van uw normale stem; tijdens het uitspreken ervan blijft de toonhoogte ervan begin tot eind gelijk.

De 2e toon begint neutraal en stijgt vervolgens snel terwijl u de klank uitspreekt.

De 3e toon begint neutraal, zakt vervolgens tot de bodem van het stembereik en stijgt dan weer. Wanneer deze 3e toon snel wordt uitgesproken, hoort men alleen maar een zeer lage toon die gelijk blijft.

De 4e toon begint aan de top van het stembereik. Tijdens het uitspreken daalt de toonhoogte snel en scherp naar beneden.

Toonverandering

Verder zijn er ook nog woorden of lettergrepen van woorden die geen toon hebben. Zulke woorden of lettergrepen worden dan iets zachter uitgesproken op de hoogte die in het verlengde ligt van de eraan voorafgaande toon. Soms is er ook sprake van toonverandering. Als meer 3e tonen elkaar opvolgen, houdt alleen de laatste zijn eigen toon. De daaraan voorafgaande 3e tonen veranderen in een 2e toon. De 4e toon van bù (= niet) verandert in een 2e toon wanneer dit woord gevolgd wordt door een lettergreep die ook de 4e toon heeft. Wanneer qī (zeven) en bā (acht) gevolgd worden door een woord in de 4e toon, verandert hun 1e toon vaak in een 2e toon. Deze veranderingen van toon zijn alleen maar hoorbaar. Ze worden niet verwerkt in de Hanyu Pinyin spelling. Dit betekent dus wel dat je bij het voorlezen ervan niet alleen op de toontekens moet letten, maar ook welke tonen elkaar opvolgen. Eigenlijk moet je dus vooruit lezen en denken om de woorden goed uit te spreken. (Van Bommel, K., 2015)

De Chinese lettergrepen bestaan uit twee gedeelten – de beginmedeklinker en de eindklank.

Beginklanken

Net zo uitgesproken in het NL	Verskil in uitspraak met NL	Lastigste om uit te spreken voor NL'ers
f – zoals in “fee” l – zoals in “leeg” m – zoals in “meer” n – zoals in “nee” s – zoals in “slee” w – zoals in “wees”	b – zoals de b in “baard” (geen aanblazing of plofklank) d – zoals de d in “vrijdag” (geen aanblazing of plofklank) k – zoals de k in “kaas”, maar geaspireerd en met plofklank p – zoals de p in “paard”, maar geaspireerd en met plofklank t – zoals de t van “toen”, maar hard aangeblazen*	c – zoals de ts in “plaats” g – zoals de k in “kaas” h – als de ch in lachen, maar helemaal achter in de keel j – zoals de j in “jungle” q – zoals de tsj in “hatsjie” r – zoals de “Leidse” r, met omhoog gekrulde tong x – zoals sj in sjeik, maar met teruggetrokken mondhoeken y – zoals de j in “jaar” z – zoals ‘t z in “‘t zal wel” ch – zoals de tsj in “tsjilpen”, maar voorin de mond uitgesproken sh – zoals de sj in sjans zh – zoals de j in “jezebel”

* Deze beginletters verschillen enigszins. Als de uitspraak vereist dat de medeklinker sterk aangeblazen (“geaspireerd”) wordt, moet u uw adem voelen als u de letter uitspreekt met uw hand een paar decimeter van uw mond.

Eindklanken

De eindklanken verbinden zich met de beginklanken tot Chinese woorden.

a – tussen aa (“later”) en a (“ladder”) in

o – zoals o in “kop”, maar met een zweem van een a

e – klinkt als “uh” (tussen een stomme e en eu in), achterin de keel

i – ie; maar de klank verandert al naar gelang hij al dan niet volgt op de de medeklinkers z, c, s, zh, ch,

sh, r.

u – zoals de oe in “moe”

ü – zoals uu in “menu”

ai – een klank tussen ai (“Thais”) en aai (“taai”) in

ei – klinkt als ee

ao – klinkt als au in “lauw”

ou – klinkt als eau in “cadeau”

an – klinkt als en in “ben” of als “ahh”

en – zoals un in ons lidwoord “n”

ang – klinkt als eng in “breng”

eng – klinkt als ung in het Engelse “lung”

ong – klinkt als oeng in het Duitse “Achtung”

ia – zoals ja in “Jap”/“Jaap”

ie – je in “Jet”

iao – zoals jou in “jouw”

iu – zoals jo in jood; varieert met de medeklinker

ian – zoals het woord “yen”

in – zoals in in “tin”

iang – jang

ing – zoals ing in “zing”

iong – jong

ua – zoals wa in “wagen”

uo – zoals wo in “wogen”

uai – wai

uan – zoals wan in “wand”

un – klinkt als woen in “woensdag”

uang – wang/waang

üe – uueh

üan – uuan

ün – zoals uun in “immuun” (Educatie NTR, Chinees kerntaal)

Deelvraag 4

Wat is er belangrijk bij het leren van de Chinese taal?

Bij het leren van de uitspraak van een vreemde taal zoals het Chinees kan het schrift een grote drempel zijn. Daarom is het fijn dat het Hanyu Pinyin bestaat, waardoor je de uitspraak van de tekens af kunt lezen. Ook Chinese kinderen leren hun eerste karakters op school met behulp van een transcriptie (zoals het Hanyu Pinyin). Je moet elk nieuwe karakter echt leren voordat je het kunt herkennen, en weet hoe het klinkt en wat het betekent. De Chinese hoofdtal, het Mandarijn, wordt door de Chinezen op een levendige manier uitgesproken. Wanneer Nederlanders het Chinees gaan leren, moeten ze vooral in het begin hoge tonen overdreven hoog uitspreken en lage tonen overdreven laag. Bij de Chinese taal zijn de klanken dus erg belangrijk. (Wiedenhof, J., 2006)

Bij het leren onthouden van moeilijke karakters is het belangrijk dat je de grondbetekenis van elk teken kent. Vaak zijn er meerdere karakters tot één karakter gecombineerd. Karakters leer je niet door er alleen naar te kijken. Muziek moet ‘in je vingers zitten’ als je haar wilt spelen, en met karakters schrijven is het net zo. Je geheugen zit ook in je hand! Veel schrijven dus. Verder is het belangrijk dat je weet dat je karakters horizontaal en verticaal achter elkaar kan zetten. Veel boeken uit Taiwan en Hongkong lees je van rechts naar links en de regels lopen van boven naar beneden. Dat zie je ook op uithangborden bij restaurants bijvoorbeeld.

Kinderen in China gaan rond hun zesde jaar naar school en beginnen daar al meteen met schrijven, ook al is dat niet gemakkelijk. De Chinese karakters zijn opgebouwd uit verschillende strepen, in denkbeeldige vierkantjes van steeds dezelfde grootte. De karakters zijn allemaal wel even groot, dat zijn die denkbeeldige vierkantjes. De strepen van een ingewikkeld karakter moet je dus kleiner maken dan die van een eenvoudig karakter. Er zijn een aantal vuistregels die van belang zijn bij het schrijven van een karakter:

Figuur 3 Karakters worden op een vergelijkbare manier aangeleerd als bij ons in groep 3 de letters

1. Schrijf de horizontale strepen van links naar rechts.
2. Schrijf de verticale strepen van boven naar beneden.
3. Schrijf eerst de horizontale strepen en dan de verticale.
4. Begin van buiten naar binnen aan de boven-, linker- en rechterkant.
5. Ga van binnen naar buiten aan de onderkant.
6. Soms hebben verticale strepen door het midden voorrang.

Net als in andere talen ziet Chinees handschrift er anders uit dan drukschrift of schermschrift. Strepen worden aan elkaar geschreven, vereenvoudigd en traditioneel schrift lopen soms door elkaar heen – dat is vergelijkbaar met verschillende spelwijzen van hetzelfde woord in het Nederlands – en de sommige ervaren schrijvers gebruiken verschillende afkortingen. (Crevel Van, M., 2014)

Chinees kalligrafie wordt met penseel en inkt gedaan. Chinezen beginnen dan met een ademhalingsoefening die ze herhalen totdat ze de energie voelen stromen. Daarna gaan ze goed zitten en zetten met een potlood strepen op de juiste plek, met behulp van allemaal rasterlijnen. Daarbij kijkt men goed naar het voorbeeld. Daarna pakt men het penseel die met het puntje in de inkt gedoopt wordt. Het penseel wordt hoog gehouden voor grote karakters en laag voor kleine karakters. (Ogtrop, 2016)

Conclusie – beantwoording hoofdvraag

Hoe wordt de Chinese taal vormgegeven op papier en in de spraak?

Er is veel informatie gegeven over het Chinese schrift en de Chinese spraak. Hiervan een paar hoofdpunten op een rij.

Het schrift is al lang geleden ontstaan en geeft veel weer over de geschiedenis. Het is dus een waardevol schrift geworden. Door de jaren heen is de vormgeving veel veranderd. Dit zagen we door de veranderingen in de karakters. Eerst was het een afbeelding van een voorwerp. Nu zie je veel vaker echt abstracte karakters terugkomen. Nog steeds zijn er verschillende soorten schrift terug te vinden. Net zoals wij in het Nederlands een net schrift, gewoon schrift en hoofdletters hebben zie je in China dat het schrift bestaat uit gewoon schrift, schoon schrift en bijzondere karakters. Ook zijn er door de jaren heen verschillende manieren gezien in de vormgeving van de karakters op schrift.

Wat betreft de gesproken taal zie je ook steeds terug dat er dingen veranderen. Verder heb je hierin ook de standaardtaal. Daarbinnen zijn verschillende accenten die gelegd worden en wat echt belangrijk is om te weten. Zo kan een woord dus door de toon iets heel anders betekenen. Het is erg leuk om dit ook met de kinderen uit te zoeken. Het leren van de taal is dan ook erg moeilijk, je moet goed kunnen luisteren naar de toon en je moet dit ook zelf goed kunnen uitspreken.

Tot slot kijken we naar hoe je het op papier schrijft. Het is anders dan met een pen zoals bij ons. Ook de dynamische driepuntsgreep zal je daar niet leren. Wat wel belangrijk is dat het aanleren van karakters en letters op dezelfde manier gebeurt. Natuurlijk wordt er op andere dingen gelet. Een karakter moet op de goede manier geschreven worden en met de juiste streepjes, omdat dit anders ook weer gelijk iets anders betekent. Bij letters zie je vaak nog wel welke letter het is, bij karakters kun je sneller in de war raken.

Bronnenlijst

Boeken

Crevel van, M. (e.a.). (2014). *Chinees in tien verdiepingen*. Lesmethode ontwikkeld door de Universiteit Leiden. Leiden University Press.

Ogtrop, L. R. (2016). *De parel en de draak*. Amsterdam: KIT publishers.

Wiedenhof, J. (2006). *De uitspraak van het Mandarijn in 101 oefeningen met cd*. Uitgeverij Bulaaq, Amsterdam. H. 1.

Online bronnen

Bommel, K. v. e.a. (2017, Januari 20). Opgehaald van <http://www.vakantiearena.nl/china/de-uitspraak-van-het-chinees>

Daltonschool, o. (2017, Januari 27). Opgehaald van <http://obsdaltontweemaster.blogspot.nl/2015/02/de-geschiedenis-van-het-chinese-schrift.html>

Dongen, P. v. (2017, januari 27). *Cultuurwijzer*. Opgehaald van Cultuurwijzer: <http://www.cultuurwijzer.nl/oud/i000335.html>

Draak, G. (2017, Januari 27). *Ik leer Chinees*. Opgehaald van Ik leer Chinees: <http://www.ikleerchinese.nl/alles-over-chinese-taal/het-karakterschrift/>

Educatie NTR (2017, Januari 20). Opgehaald van <http://educatie.ntr.nl/chinees/kerntaal.jsp>

School TV (2017, Januari 20). Opgehaald van <http://www.schooltv.nl/video/naar-school-in-china-leren-van-elkaar/>

Quest. (2017, Januari 30). *Quest*. Opgehaald van <http://www.quest.nl/artikel/staan-op-een-chinees-toetsenbord-alle-chinese-karakters>

Wikikids. (2017, Januari 27). Opgehaald van <http://wikikids.nl/Chinees>